

Ἀρχιμ. Σαράντη Σαράντου

ἐφημερίου I. N. Κοιμήσεως Θεοτόκου Ἀμαρουσίου

Εἰσαγωγή στό Τριώδιο καί ἡ Ἱερωσύνη

Εἰσήγηση π. Σαράντου στίς 8 Μαρτίου 1988 στούς ἱερεῖς τῆς Μητροπόλεως Νικαίας.

Δί' εὐχῶν τοῦ ἁγίου Πατρός ἡμῶν Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεός ἐλέησον καί σῶσον ἡμᾶς.
Αμήν.

Σεβασμιώτατε,

Σεβαστοί Πατέρες

Σᾶς παρακαλῶ προκαταβολικά νά συγχωρέσετε τή θρασύτητα πού θά τολμήσω νά ἀνοίξω τό στόμα μου καί νά «κομίσω γλαῦκα εἰς Ἀθήνας», σέ σᾶς πού μεγαλύτερη ποιμαντική πείρα διαθέτετε, πού περισσότερη σωφροσύνη καί ἀγιότητα ἔχετε καί πού ἀπό τήν ἡλικία καί τήν Ὁρθόδοξη διακριτική ἄσκηση δοκιμότεροι εἴσθε. Τολμῶ νά σᾶς μιλῶ ἀπό ὑπακοή στή σεπτή ἐπισκοπική πρόσκληση. Γι' αὐτό καί ἐπικαλοῦμαι τήν ἐπιείκεια στήν κρίση σας... καί ἐξαιτοῦμαι εἰλικρινά τίς εὐχές σας.

Ἐπιτρέψτε μου λοιπόν νά θάλω σάν προμετωπίδα τῆς ἀποψινῆς εἰσηγήσεώς μου τό κοντάκι τοῦ Τριωδίου τῆς περασμένης Κυριακῆς, πάνω στό ὅποιο καί ἐπιθυμῶ νά δεμελιώσω τό ὅλο θέμα μου.

«Τό τῆς σοφίας ἱερόν καί θεῖον ὄργανον, θεολογίας τήν λαμπράν συμφώνως σάλπιγγα, ἀνυμνοῦμεν σέ Γρηγόριε θεορῆμον. Ἄλλ' ὡς νοῦς Νοῖ τῷ πρώτῳ παριστάμενος, πρὸς αὐτόν τόν νοῦν Ἡμῶν Πάτερ ὁδήγησον, ἵνα κράζωμεν Χαῖρε κήρυξ τῆς Χάριτος».

Φαίνεται πῶς καθόλου τυχαία δέν ὄρισε ἡ Ἐκκλησία μας τή δεύτερη Κυριακή τῶν Νηστειῶν, σάν Κυριακή πού τιμᾶται ἰδιαίτερα ἕνας ἱεράρχης καί μάλιστα ἀσκητῆς ἱεράρχης.

Προηγῆθηκαν στό ἱερό Τριώδιο οἱ τέσσερις πρώτες Κυριακές τοῦ Τελώνου καί τοῦ Φαρισαίου, τοῦ Ἀσώτου, τῆς Ἀποκρέω καί τῆς Τυρινῆς μέ τίς ὁποῖες σ' ὅλο τό πλήρωμα τῶν πιστῶν κληρικῶν, λαϊκῶν καί μοναχῶν τέθηκαν οἱ βάσεις τῆς ἐκλεκτῆς αὐτῆς περιόδου τοῦ ἱεροῦ Τριωδίου.

Μέ φιλάνθρωπες παραβολές προσπαθεῖ ὁ Κύριος νά στιγματίσει τή Φαρισαϊκή ἔπαρση καί ὑποκρισία, νά ἀποκαλύψει τίς ἀπέραντες διαστάσεις τῆς θεοπατερικῆς ἀγάπης στό ἀποστασιοποιημένο ἄσωτο πλάσμα Του μέ τήν ἀπερίοριστη ἐλευθερία πού τοῦ χαρίζει, καί νά ἀπειλήσει γιά νά κατορθώσει νά φέρει σέ αὐτογνωσία καί σέ θεογνωσία τό ἀνεκτίμητο δημιούργημά Του. Ἐπίσης τήν τέταρτη Κυριακή προσπαθεῖ ἡ Ἐκκλησία μέ τήν ὑμνολογία της

νά ἀνασύρει ἀπό τό χάος τῆς πεπτωκυίας ἀνθρώπινης μνήμης τή ζωή τοῦ Παραδείσου καί Ἐκκλησιολογικά ἀνανεωμένη νά τήν ἀναπλάσει σά νοσταλγία καί ὄντολογική πιά ἐπιστροφή στό νέο παράδεισο τῆς Ἐκκλησίας.

Τήν Τετάρτη Κυριακή, τήν Κυριακή τῆς Τυρινῆς σάν Εὐαγγελικό ἀνάγνωσμα δέ διαβάζεται πιά παραβολή, ἀλλά λόγος σαφῆς καί αὐθεντικός μέ τόν ὁποῖο ζητάει ὁ Κύριος συγχωρητικότητα, κρυφή νηστεία καί ἀποδέσμευση ἀπό τούς ὑλικούς θησαυρούς πού ἐπιθεβαιώνεται μέ τήν ἐλεημοσύνη.

Ἀμέσως μετά, μέ τήν Καθαρή Ἑβδομάδα προτείνεται καί ζητεῖται ἀπό τούς πιστούς Ὁρδοπραξία. Καί Ὁρδοπραξία σημαίνει πρῶτα πρῶτα νηστεία. Τό ἱερό τριήμερο, τῶν τριῶν πρώτων δηλ. ἡμερῶν τῆς Καθαρῆς ἑβδομάδας ἀποτελεῖ τό θεμέλιο τοῦ θεσμοῦ τῆς νηστείας. Ἀπόλυτη ἀποχή τροφῆς προκαλεῖ μεταβολή αἰσθημάτων, βιωμάτων καί ἀλλαγὴ τῶν ὀργανικῶν λειτουργιῶν. Κόβονται τά πόδια καί τά χέρια, μά κυριότερα ἡ ἐμπαδῆς κινητικότητα τῆς γλώσσας. Νεκρώνονται οἱ αἰσχροὶ λογισμοί, ἀφοῦ ἡ ἀδυσώπητη ἀνάγκη τροφῆς εἶναι τό μόνο πού ἀπασχολεῖ καί ἴσως βασανίζει. Ὅλο τό ἐνδιαφέρον καί ὄλος ὁ νοῦς στρέφεται εἰς ἑαυτόν. Ἀρχίζει ἡ ἀληθινὴ φιλοσοφία, πού ἐπιδιώκει τήν ἀνίχνευση τοῦ ὑπαρξιακοῦ βάθους. Αὐτογνωσία καί αὐτομεμψία, δηλαδή αὐτοκατηγορία εἶναι οἱ πιό σίγουροι καρποὶ τοῦ ἱεροῦ τριημέρου.

Στό τέλος τοῦ ἱεροῦ τριημέρου ἔχει ἀναταχθεῖ ἡ νομοτέλεια τῆς φύσεως, ἡ ἀναγκαιότητα δηλαδή τοῦ φαγητοῦ, ἔχει κοπεῖ ἡ πείνα, ἔχει συντελεσθεῖ σωματική ἀποτοξίνωση μέ τήν ὑπόλοιπη θεόσωστη ἀγωγή τοῦ Τριωδίου πού θά ἀκολουθήσει.

Τό ἀλάδωτο τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ἐφ' ὅσον συντρέχουν καί οἱ ὅροι τῆς υἰείας θά βοηθήσει ἀποφασιστικά στήν κάθαρση τῶν ἀνθρωποκτόνων ψυχοκτόνων παιδῶν.

Οἱ 64^{ος} καί 69^{ος} κανόνες τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τό βιβλίον τῶν Ἀποστολικῶν διαταγῶν, ὁ κθ' καί πθ' τῆς ΣΤ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου, οἱ μδ', νά' καί νά' τῆς Συνόδου τῆς Λαοδικείας, ὁ Ἅγιος ἱερομάρτυρας Πέτρος, ὁ Ἅγιος Διονύσιος, ὁ Ἅγιος Τιμόθεος, ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ Μέγας Βασίλειος, ὁ Ἱερώνυμος, ὁ Αὐγουστίνος καί ὄλοι οἱ ὑπόλοιποι Πατέρες, τόσο ἀπό τήν πλούσια θεολογική τους κατάρτιση, ὅσο καί ἀπό τό προσωπικό ἀγιοπνευματικό μυστικό βίωμά τους ὑποστηρίζον ὅτι ἡ νηστεία εἶναι βασική προϋπόθεση τῆς πνευματικῆς προκοπῆς καί ἰδιαίτερα τῆ Μ.Τεσσαρακοστῆ.

Αὐτὴ τήν ἀνάγκη γιά Ὁρδοπραξία πού κρύβει βαθιά μέσα του ὁ ἄνθρωπος, τήν ἐπιθυμία δηλαδή τῆς νηστείας προσπαθοῦν νά ἐκμεταλλευτοῦν σήμερα οἱ διάφορες αἱρέσεις μέ τίς ἐλκυστικές παραπλανητικές προτάσεις δίαιτας (ἡνηστείας). Ἔτσι ἀποπροσανατολίζουν τούς πιστούς καί τούς τρέπουν σέ ἀλλότριους τρόπους δίαιτας, πού δέν ἐπιτυγχάνουν τόν ὑψηλό σκοπὸ τῆς νηστείας. Μέ τίς ἐξεκκλησιαστικές ἀδιάκριτες καί ὑπερβολικές συνταγές τους πειθαναγκάζουν νεκρώνουν (καί δέν ἐξυγιαίνουν) τή βούληση τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων. Οἱ παρατεταμένες καί μάλιστα μακροχρόνιες νηστείες τῶν ἀνατολικῶν ἰδίως θρησκείων μαζί μέ τίς ἄλλες ἀπάνθρωπες μεθόδους ἀσκήσεως κατορθώνουν νά ἔχουν ὀπαδοῦς, ἄβουλα ὄντα γεμάτα ἄρνηση γιά τή ζωὴ καί τή δράση. Δημιουργοῦν προβληματικές προσωπικότητες, κλονισμένες νευροψυχικά καί σωματικά, περιθωριοποιημένες καί ἀναρχικές.

Καμιά, μά καμιά σύγκριση δέν μπορεῖ νά γίνει τοῦ τρόπου ζωῆς, ἀσκήσεως καί διαίτης τῶν ἐξεκκλησιαστικῶν, θρησκείων μέ τήν ἄσκηση τῆς περιόδου τοῦ ἱεροῦ Τριωδίου, τό ὁποῖο

ὅ,τι προτείνει, εἶναι ἀκριβῶς μέσα στίς ἀνθρώπινες προδιαγραφές καί δυνατότητες καί ἀποσκοπεῖ στή θεανθρωποποίησή τους.

Εἶναι χαρακτηριστικό μάλιστα αὐτό πού λέγουν οἱ ἀγιορεῖτες: Στόν καιρό τῆς νηστείας, νηστεύουμε γερά καί στόν καιρό πού καταλύουμε, τρῶμε καλά. Γι' αὐτό καί οἱ παλαιοί κοινοβιάτες ἦταν ἄνθρωποι γεροί, καλωσυνάτοι, μέ καθαρό πρόσωπο.

Μετά ἀπό τήν Ὁρθοπραξία πού βιώνεται μέ τή νηστεία, τήν Α' Κυριακή τῶν Νηστειῶν ζητάει ἡ Ἐκκλησία μας τήν Ὁρθοδοξία. Ὁρθοδοξία σημαίνει, ὀρθό δόγμα. Καί δόγμα σημαίνει φανέρωμα, φανέρωση τῆς ἀληθείας λέγει ὁ Χρῆστος Γιανναράς. Δόγμα δέν εἶναι τυφλή γνώση ἀποκλεισμένη ἀπό τίς γνωστικές ικανότητες, ἀλλά φανέρωση τῆς υπερβατικῆς ἀλήθειας στά μέτρα τοῦ ἀνθρωπίνου λόγου, τῆς λογικῆς καί τοῦ λόγου.

Οἱ ἀρχαῖοι πρόγονοί μας, οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἦταν ἀσίγαστοι ἀναζητητές τῆς ἀληθείας. Τί ἐστίν ἀλήθεια, ρωτοῦσε συνέχεια ὁ Σωκράτης. «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν, καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς», υποστηρίζει ὁ θεῖος Παῦλος. Αὐτή ἡ ἀλήθεια ἐκφράστηκε τέλεια στά ἱερά δόγματα τῆς Ἐκκλησίας μας, τό Τριαδικό, τό Χριστολογικό, τό Ἐκκλησιολογικό, τό Μαρριολογικό καί τά ἄλλα.

Τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας ἔχουμε νίκη τοῦ Ἑλληνισμοῦ λέγει ὁ καθηγητής τῆς Βυζαντινῆς ἱστορίας ὁ Δ. Ζακυθινός. Ὁ Ἑλληνισμός δέν ἀρνιόταν νά εἰκονίσει τοὺς θεούς, γιατί κάποια ἐμπειρικά βιώματα σπερματικά θεογνωσίας ὑπῆρχαν μέσα στήν ψυχή τῶν προγόνων μας, λέγει ὁ ἅγιος Ἰουστίνος φιλόσοφος καί μάρτυς. Ἐνῶ ἡ Ἀνατολή θρυσκόταν σέ πλήρη ἀγνωστικισμό τοῦ Θεοῦ καί γι' αὐτό ἀρνιόταν νά εἰκονίσει τό Θεό. Ἡ Ζ' Οἰκουμενική Σύνοδος δέν ἔκανε τίποτα ἄλλο παρά θεόπνευστα πλέον νά ἐπιβεβαιώσει ὅτι ἀφοῦ ὁ τέλειος Θεός, ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστός ἔγινε καί τέλειος ἄνθρωπος, γιατί νά μήν ἔχουμε τό δικαίωμα νά τόν εἰκονίσουμε. Ἀρνούμενη τήν εἰκόνα Του, ἀρνούμαστε τήν ἐνανθρώπησή Του, υποστηρίζουν ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός καί ὁ Θεόδωρος Στουδίτης. Αὐτό πού οἱ Ἕλληνες ζοῦσαν ἀνθρώπινα προχριστιανικά, παγιώθηκε θεανθρώπινα σάν ἐμπειρική ἐκκλησιολογική ἀλήθεια. Ἡ ἀναστήλωση τῶν ἱερῶν εἰκόνων ἀποτελεῖ τό πιό δυναμικό κήρυγμα ἀξιολογήσεως τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου μέσα στόν Ὁρθόδοξο χῶρο. Καί εἶναι πολύ θαυμαστό καί παρηγορητικό ὅτι μέσα στήν καρδιά τῆς Δυτικῆς Εὐρώπης, τῆς Οὐμανιστικῆς Εὐρώπης, στή Γαλλία, γίνεται κατανοητή ἡ ἀξία τῆς Βυζαντινῆς Εἰκόνας. Ἦδη ἀπό ρωμαιοκαθολικούς ναούς βγάζουν τά ψυχρά ἀγάλματα καί εἰσάγουν στή λατρεία τους, στό ναό τους τήν Ὁρθόδοξη, τή Βυζαντινή εἰκόνα.

Τή Δεύτερη λοιπόν Κυριακή τῶν Νηστειῶν ἡ Ἐκκλησία μας μετά ἀπό τήν προετοιμασία πού προηγήθηκε, παρουσιάζει τόν ὑπέρμαχο τῆς ἀληθείας, τόν Ἅγιο Γρηγόριο τόν Παλαμᾶ. Ὁ π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ λέγει ὅτι ἡ θεολογία τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ δέν ἦταν θεολογία τῆς ἐπαναλήψεως. Βέβαια βίωσε μέσα του ὅλη τή μακραίωνη παράδοση, ἀρχίζοντας μέ τήν ἀναγνώριση ὅτι μέσα του ὑπῆρχε πηχτό σκοτάδι. Νυχθημερόν ἰκέτευε τόν Κύριο νά φωτίσει τό σκοτάδι του. «Κύριε φώτισόν μου τό σκότος», ἔλεγε ἀσταμάτητα. Ἔτσι περνώντας ἀπό τήν ἄκρα ταπείνωση, ἔφτασε στό φωτισμό, στήν ἔλλαμψη καί τή δέωση, πού τοῦ πρόσφερε τή δυνατότητα νά δώσει σωστές ἀπαντήσεις στά ἀδυσώπητα θεολογικά ἐρωτήματα τῆς ἐποχῆς του. Γι' αὐτό, λέγει ὁ π. Γεώργιος Φλωρόφσκυ, ὁ Ἅγιος Γρηγόριος προεξέτεινε δημιουργικά τήν ἀρχαία παράδοση μέ ἀφετηρία τήν ἐν Χριστῷ ζωή του.

Μ' ἄλλα λόγια τή Δεύτερη Κυριακή τῶν Νηστειῶν ἡ Ἐκκλησία μᾶς μιλάει γιά τήν ἱερωσύνη καί τήν ἀρχιερωσύνη.

Στόν οἶκο τῆς περασμένης Κυριακῆς ἀκούσαμε θαυμαστά ἐγκώμια πρός τόν Ἅγιο, πού ἀπηγοῦν τήν πραγματικότητα τῆς θεανθρωποποιημένης ζωῆς του. Ἀξίζει νά τό ξαναθυμηθοῦμε: «Ἄγγελος ἐφάνης ἐπί γῆς τῶν ἀρρήτων, τά θεῖα τοῖς βροτοῖς ἐξαγγέλων ταῖς γάρ τῶν Ἀσωμάτων φωναῖς, ἀνθρωπίνῳ νοῖ τε καί σαρκί χρώμενος, ἐξέστησας ἡμᾶς καί βοᾶν σοι θεορρήμον, ἐπεισας τοιαῦτα· Χαῖρε, δι' οὗ τό σκότος ἠλάθη. Χαῖρε δι' οὗ τό φῶς ἀντεισῆλθε. Χαῖρε τῆς ἀκτίστου θεότητος Ἄγγελε· χαῖρε τῆς κτιστῆς καί μωρᾶς ὄντως ἔλεγχε. Χαῖρε ὕψος ἀνεπίβατον, τήν Θεοῦ φύσιν τρανών· χαῖρε βάθος δυσθεώρητον τήν ἐνέργειαν εἰπών. Χαῖρε ὅτι τήν δόξαν τοῦ Θεοῦ καλῶς εἶπας· Χαῖρε, ὅτι τάς δόξας τῶν κακούργων ἐξεῖπας. Χαῖρε φωστήρ ὁ δείξας τόν Ἥλιον· χαῖρε, κρατήρ, τοῦ νέκταρος πάροχε. Χαῖρε δι' οὗ ἡ ἀλήθεια λάμπει· χαῖρε δι' οὗ ἐσκοτίσθη τό ψεῦδος, Χαῖρε κήρυξ τῆς Χάριτος.

Μέ αὐτούς τούς ἐπιλέκτους χαρακτηρισμούς τό ἱερό Τριώδιο προσπαθεῖ νά συγκροτήσῃ στά ὄμματα τῶν πιστῶν καί τῶν κληρικῶν τήν ζωντανή εἰκόνα τοῦ ἀληθινοῦ ποιμένου, πού εἶναι τύπος καί τόπος Χριστοῦ ἐπί τῆς γῆς. Ἡ ἀγγελική ζωή τοῦ θεοφωτίστου κληρικοῦ ἀνοίγει τούς πνευματικούς ὀρίζοντες καί προσελκύει τούς πιστούς σέ οὐρανοπορεία.

Τά λόγια τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου ἔχουν οὐσιωθεῖ, ἔχουν γίνῃ οὐσία καί ὄχι κενή πολυλογία, πού στάζουν κατάνυξη καί μετάνοια στίς ψυχές τῶν πιστῶν.

Ἡ ζωή τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ εἶναι ἀκριβῶς σύστοιχη πρός τή ζωή τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου τοῦ θεοφόρου, τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου, τῶν μεγάλων Πατέρων Γρηγορίου, Ἰωάννου καί Βασιλείου καί ὄλων τῶν ἄλλων Ἁγίων Ἱεραρχῶν καί ἱερέων πού εἶναι ζωντανοί φορεῖς τῆς Ὁρθοδόξου, τῆς ἀληθευούσης παραδόσεως. Ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος εἶναι καί ὁ κατ' ἐξοχήν θεολόγος τῆς παραδόσεως. Βλέπει τόν Ἐπίσκοπο καί κατ' ἐπέκταση τόν κληρικό ζωντανό φορέα τῆς χριστιανικῆς Παραδόσεως, πού μέ τήν ἁγιασμένη ζωή του καί τό λόγο του τρέφει τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί τήν συγκροτεῖ σέ Σῶμα Χριστοῦ μέσα στή θεία Εὐχαριστία.

Ἀκριβῶς σύμφωνα εἶναι ὅσα λέγει γιά τήν Ὁρθόδοξη Ἱερωσύνη γενικά καί γιά τόν ἐπίσκοπο εἰδικότερα ὁ μέγας θεολόγος τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ Ἅγιος Νικόλαος Καβάσιλας.

Νά γιατί ἔχει ἐνταθεῖ λυσσαλέα ἡ πολεμική κατά τῆς Ὁρθοδόξου Ἱερωσύνης καί ἀρχιερωσύνης. Εἶναι πολύ συνηθισμένο ὅτι σέ μιᾶ ἐποχῇ πού ὄζει Ἀντίχριστο, τό πρῶτο πού πρέπει νά ἀχρηστευθεῖ εἶναι ἡ σώζουσα ἱερωσύνη καί ἀρχιερωσύνη.

Ὁ ἀρχέκακος ὄφις τῆς πονηρίας, ὅπως τόν ὀνομάζει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμάς, ὁ Διάβολος, μεθοδεύει τόσες πολλές πλεκτάνες, τόσα πολλά μπλοκαρίσματα μέ πρῶτο στόχο νά μειώνεται στά μάτια καί στίς συνειδήσεις τῶν πιστῶν, γιατί ὄχι καί τῶν ἰδίων τῶν κληρικῶν, ἡ θεανθρώπινη δυναμικότητα τῆς ἱερωσύνης.

Πολεμάει τήν ἱερωσύνη ἐσωτερικά καί ἐξωτερικά. Προσπαθεῖ νά ψυχράνει τόν ἱερό ἐνδουσιασμό τοῦ κληρικοῦ μεγιστοποιώντας τό κακό καί τήν ἁμαρτία καί προσπαθεῖ νά κάμψῃ, νά λυγίσει καί νά ἀλλοιώσῃ τά ὀρθόδοξα φρονήματά του, μέ κάθε τρόπο, μέ ἓνα ἀδυσώπητο ἀόρατο πόλεμο. Ἄν καταφέρει καί ὑποδουλώσῃ τό ὑγιές φρόνημά του, ἀρχίζει τίς μεθοδεύσεις, ὑπουλες, ἀδηλες καί κρύφειες μέχρι νά τόν ρίξει, ἂν μπορέσει, καί σέ σαρκικά ἁμαρτήματα γιά νά ἐκμηδενίσει τή θεοδυναμικότητά του.

Ἡ, ἂν δέν τό καταφέρει, τοῦ γεμίζει τό μυαλό μέ χίλιες δυό ἄλλες μέριμνες, πού καμουφλαρισμένες μοιάζουν ποιμαντικές ἴσως καί γενικά μέ τό κοσμικό φρόνημα. Ἔτσι ἡ Ὁρθόδοξη ἱερωσύνη ὑποβιβάζεται στό κοσμικά θρησκευτικά ἢ παραθρησκευτικά μεγέθη,

παρουσιάζουν τόν κληρικό σάν μάγο ή αντιμάγο και όχι σά ζωντανή εικόνα του Σωτήρος μας Ιησού Χριστού.

Έξωτερικά αρχίζει ή συκοφαντία, ή δυσφήμιση, ή διαστρέβλωση, τό ρεζίλιμα. Ξεσηκώνεται όλος ό Άδης για νά εξαλείψει τήν Όρθόδοξη ποιμαντική σωτήρια μοναδικότητα.

Μεγάλη ή αποστολή μας, άδελφοί.

Έμεις δυστυχώς χάνουμε αύτή τή συναίσθηση τής ιερωσύνης μας, ψυχραίνεται ό ζήλος μας και μαραίνεται ό ένδοσιασμός μας. Εύτυχως, λέγει κάποιος ξένος κληρικός και θεολόγος πού συμβαίνει και αύτό. Γιατί άν πάντοτε βρισκόμαστε σέ μιά ακρότητα συναισθήσεως ή θά πέφταμε στήν έπαρση (και στή συνέχεια στήν έωσφορική πτώση και δυστυχώς έχουμε και τέτοιες περιπτώσεις άδελφών), ή θά τρελαινόμαστε από τόν ίλιγγο ή θά σταμάταγε άκαριαία ή ζωή μας. Εύτυχως όμως πού ό Όρθόδοξος χώρος μας είναι θεανθρώπινος, δηλ. ρεαλιστικός και μπορούμε νά ζήσουμε και προσωπικά και νά κινούμαστε ποιμαντικά και νά ασκούμε και για τήν προσωπική μας συγκρότηση και τελείωση.

Αύτός ό τύπος του ποιμένος του Άγ. Γρηγορίου του Παλαμά είναι μοναδικός στήν Όρθόδοξη διαμόρφωσή Του. Γιατί ό Δυτικός χριστιανισμός άφού παραποίησε τό δόγμα παραποίησε και παραμόρφωσε και τό φορέα του δόγματος τής άληθείας και τής παραδόσεως.

Υπενθυμίζω ότι ό π. Ίουστίνος Πόποβιτς βλέπει τρεις μεγάλες πτώσεις μέσα στή δημιουργία. Η πρώτη του έωσφόρου πού από ύπερηφάνεια έπεσε στήν άνυπακοή και έντευθεν στή δαιμονοποίησή του. Η δεύτερη είναι παρομοίας τάξεως πτώση: του Άδάμ πού ή αυτονόμησή του έφερε τό θάνατο και τήν άλλοτρίωση όλου του τρόπου ζωής του και ή τρίτη του Πάπα. Πτώση και αύτή έωσφορική, άφού ονομάζεται Vicarius Christi και έχει τήν άξίωση οί άποφάσεις του νά θεωρούνται άλάθητες. Τό άλάθητο ξεστρατίζει όλη τήν Έκκλησιολογία και τή μετατρέπει σέ ένδοκοσμική θρησκευτική όργάνωση άπολυταρχική, κομματική όπου καμιά ανθρώπινη πρωτοβουλία δέν μπορεί νά άνδύσει. Η άληθινή θεανθρώπινη καθολικότητα έχει ύποκατασταθεί μέ τό όραμα μιās παγκόσμιας ούμανιστικής ένώσεως.

Στήν Όρθόδοξη νοοτροπία είναι άδιανόητη αύτή ή θεώρηση του ποιμένος και τής Έκκλησίας. Τό Όρθόδοξο πολίτευμα είναι Συνοδικό. Σύνοδοι, Έπίσκοποι, κληρικοί, λαός άλληλοπεριχωρούνται, συναδελφώνονται διά του ζώντος Άγίου Πνεύματος. Η κάθε Σύνοδος είναι συνέχεια τής Έκκλησίας του Δήμου στήν ανθρώπινη μορφή της. Έξαντλείται ό ανθρώπινος λόγος, διατυπώνονται έλεύθερα όλες οί άπόψεις. «Πολλής συζητήσεως γενομένης έδοξε τῷ Άγίῳ Πνεύματι και ήμῖν», έλεγαν οί Πατέρες τής Έκκλησίας μας. Και μετά από τόν έλεύθερο, τό δημοκρατικό διάλογο, τό Άγιο Πνεύμα φανερώνει τήν άλήθεια. Και πάλι ποτέ, μιά Σύνοδος από μόνη της δέν ισχυρίστηκε κάποιο άλάθητο. Άφηνε στό χρόνο, στό λαό του Θεού και σέ μιά έπόμενη Σύνοδο νά επικυρώσει τίς άποφάσεις της.

Στήν Όρθόδοξη Έκκλησία μας δέν έχουμε πάπα ούτε φυσικά ύποκατάστατα σχετικά. Όλες οί άδελφές Όρθόδοξες Έκκλησίες ισότιμα και άγωνιστικά παλεύουν νά εκκλησιοποιούν όλους τούς ανθρώπους και νά μεταβάλλουν όλα τά στοιχεία του κόσμου σέ θεανθρώπινα επιτεύγματα.

Δέν ήταν δυνατό ποτέ, μά ποτέ νά εξαφανισθει και νά ριζώσει μιά τόσο άπολυταρχική και μικροσκοπική θεώρηση του ανθρώπου, άφού ή ύποδομή και τό ύπέδαφος (όχι μόνο τό έδαφος) τής έλληνικής κοινωνίας ύπέρξε δημοκρατικό.

Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία μας πάντοτε ἔδειχνε σεβασμό στόν ἱερέα καί στόν ἀρχιερέα περισσότερο. Δέν ἐπεκράτησε ποτέ μιά προτεσταντική λαϊκίστικη θεώρηση, σάν αὐτή πού πιεστικά καί πιεστικά, χωρίς νά τό καταλαβαίνουν, θέλουν νά ἐπιβάλουν μερικοί θεολόγοι.

Μιά φιλοκυβερνητική ἐφημερίδα πρὶν ἀπό ἓνα μῆνα περίπου ἔγραφε κατά τοῦ κινήματος τοῦ λαϊκισμού καί τίς καταστρεπτικές του συνέπειες στόν πολιτισμό μας. Ἄν αὐτό ἰσχύει γιά τά πράγματα τοῦ κόσμου τούτου, πολύ περισσότερο ἰσχύει γιά τόν εὐαίσθητο χώρο τῆς Ἐκκλησίας μας, πού ἔχει τό δικό της θεανθρώπινο πολίτευμα, τή δική της θεανθρώπινη νοοτροπία, τό δικό της θεανθρώπινο φρόνημα.

Τό ἱερό Τριώδιο μέ τήν ἀκολουθοῦσα Κυριακή τῆς Σταυροπροσκυνήσεως μᾶς προσκαλεῖ στήν προσκύνηση τοῦ Τιμίου Σταυροῦ καί στήν πρόσληψη τῆς ἀκτίστου Χάριτός Του. Τό Σταυρικό φρόνημα εἶναι ἀπαραίτητο γιά τή σωτηρία (δηλαδή τήν ὀλοκλήρωση) τοῦ ἀνθρώπου. Σταυρικό φρόνημα σημαίνει πιστή τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ πού ἀνοίγουν τό δρόμο γιά νά ἀναπτρωθεῖ ἡ ψυχὴ στό θεῖο ἔρωτα. Ἄν προτιμῆσει ὁ πιστός ἢ τό χειρότερο ὁ ἱερεὺς τοῦ Ὑψίστου, ἀντί γιά τή Σταυρική Ὁρθόδοξη ἄσκηση, τή θύραθεν κουλτούρα, ἢ τή θύραθεν φιλοσοφική διαλεκτική πού σχετικοποιεῖ τά πάντα, σίγουρα θά ἐκτροχιασθεῖ καί μοιραία θά ὀδηγηθεῖ στή σμίκρυνση τῆς προσωπικότητάς του καί στή στενάχωρη περιπλάνηση στήν ἀδιέξοδη ἐνδοκοσμική φιλοσοφία. Βλέποντας οἱ πιστοὶ ἓνα ποιμένα πού στριμώχγεται μέσα στά ἀσφυκτικά κανάλια τῆς αὐτοοριζόμενης καί περιοριζόμενης κοσμικῆς γνώσεως, κάπου ἴσως θά παρασύρονται καί θά συστενάζουν, χωρίς τήν ἐλπίδα τῆς Ἀναστάσεως.

Εἶναι μεγάλο στ' ἀλήθεια ὀλισθήμα ὁ ποιμὴν νά σαγηνευθεῖ ἀπό τό κοσμικό φρόνημα στήν ποιμαντική ἐργασία του καί νά παρασυρθεῖ σέ μιά pastoral technique ὅπως τή λέγουν οἱ ξένοι, σέ μιά τεχνική δηλαδή ποιμαντικῆς ξερῆ καί στυλιζαρισμένη, πού ἐλάχιστα ἢ καθόλου δέν διαπνέεται ἀπό τή ζωογόνο πνοή τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Ἡ μορφή τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτη καί τῆς Ὁσίας Μητρός ἡμῶν Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας βοηθοῦν πρακτικότερα ἀλλά καί πνευματικότερα στή βίωση τοῦ σταυρικοῦ-ἀσκητικοῦ φρονήματος, πού ἐλευθερώνει τό νοῦ καί τήν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τόν βαρὺ κλοιό τῆς ἁμαρτίας. Εἰδικά ἡ μελέτη τῆς Κλίμακος τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου πρέπει νά γίνεи ἐντρύφημα πνευματικό τοῦ κληρικοῦ. Κληρικός πού δέν ἔχει φάει καί ἔχει πιεῖ ἀπό τό γράμμα καί τό πνεῦμα τῆς Κλίμακος, ἴσως δέν θά εἶναι ὑπερβολή ἂν ποῦμε πώς δέν εἶναι Ὁρθόδοξος.

Ἀπό τό Σάββατο τοῦ Λαζάρου καί τήν Κυριακή τῶν Βαΐων μπαίνουμε στήν κορυφαία περίοδο τοῦ ἱεροῦ Τριωδίου πού ἐτοιμάζει τήν ψυχὴ τοῦ πιστοῦ καί δὴ τοῦ κληρικοῦ γιά νά γιορτάσει νά πανηγυρίσει τήν ἱερά ὀγδοάδα, τήν ἡμέρα τοῦ Πάσχα. Ἡ ἡμέρα αὐτή, μιά τό χρόνο, ἢ οἱ ὀκτώ ἡμέρες τῆς Διακαινησίμου, πού θεωροῦνται ἀπό τούς Ἁγίους Πατέρας ὡς μιά, ἱερά ὀγδοάς θά πρέπει νά μᾶς εἶναι ἀνεπανάληπτες καί πραγματικά νά ἀποτελοῦν ἓνα παράθυρο ὀλάνοιχτο στή Βασιλεία τοῦ Πατρός καί τοῦ Υἱοῦ καί τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Τί κρίμα, τί κρίμα δαιμονικές στ' ἀλήθεια προφάσεις νά συντέμνουν καί οὐσιαστικά νά καταστρέφουν τήν Ἀναστάσιμη Λειτουργία! Τί κόλαση! Τί σατανική ἐπιτυχία νά ποδοπατεῖται τόσο ἀνήλεα ἡ Ἀναστάσιμη λειτουργία, μέ τήν ἐγκληματική τήν ἀπάνθρωπη καί μισόδεη ὀλιγωρία μας ἡμῶν τῶν κληρικῶν!

Ἀλλά ἄς κλείσουμε αὐτή τήν τόσο λυπητερή καί ὄντως τραγική συνήθεια. Ἄς τήν ἀγνοήσουμε, σάν νά μήν ὑπάρχει καί ἄς τονίσουμε τήν ἀνάγκη μετανοίας ὅλων μας, γιά νά μή φτάσουμε καί φέτος σ' αὐτή τήν τραγική ἀποτυχία.

Ἄν ζοῦμε μέσα στίς προδιαγραφές τοῦ ἱεροῦ Τριωδίου καί ἡμεῖς σάν κληρικοί θά ἀναπαυόμαστε καί οἱ γύρω πιστοί μας θά ἐλκύονται στόν ὁμορφο τρόπο τῆς θεανθρώπινης ζωῆς πού ἔχει σχεδιάσει στήν προαιώνια βουλή Του ὁ ἐν Τριάδι Θεός γιά χάρη μας καί γιά τή θέωσή μας.

Ἡ ζωή ἡ δική μας ἡ ἐναρμονισμένη μέ τίς προδιαγραφές τοῦ ἱεροῦ Τριωδίου θά μπαίνει στή ζωή τοῦ ποιμνίου μας ιδιαίτερα μέ τό ἱερό καί μέγα μυστήριο τῆς ἱεῤῥας ἐξομολογήσεως.

**ΙΣ ΧΡ
ΝΙ ΚΑ**